

עונה
30
2013
2014

יוהאנס פסיון

הקאמרטא הישראלית ירושלים
מנהל מוסיקלי: אבנר בירון

הקאמרטה הישראלית ירושלים
 מייסד ומנהל מוסיקלי: **אבנר בירון**
 יועץ: **יוסף ברדנשוילי**

חברי התזמורת						
קין יער אלון ראובן*	אבוב מוקי זוהר* אורי מירז	קונטרבאס דמיטרי רזנצוויג* גנאדי ליטבין	צלול צבי אורליאנסקי* יפים איזנשטד* מרינה כץ*	ויולה מיכאל פלסקוב* דורון אלפרין בוריס רימר אנדריי שפליניקוב	כינור שני אטיין מנרי* אדוארד רזניק* זינה לוין מיכאל קונצביץ' קרן שושני	כינור ראשון מתן דגן* נטשה שר* כרמלה ליימן** מיכאל בויאנר פאבל גלגוב רומן יוסופוב סופיה קירסנובה
	בסון מאוריצייו פאז* קריסטיאנס גריגס	חליל אסתי רופא*	אלכסנדר סיגליניקוב**			

כנר עמית כבוד: אריק קוביליאנסקי

נגנים אורחים: מיכאל מלצר, אבנר גיגר, חליל; איריס גלוברזון-הירש, עוגב; טל ארבל, ויולה דה גמבה; דוד שמר, צ'מבלו

חברי העמותה וחברי הוועד המנהל					
פרופ' רות ארנון*, יו"ר	שמשון ארד	עו"ד יאיר גרין*	ניסים לוי	פרופ' שמואל קבילי	
יעקב אייזנר*	פרופ' שלמה בידרמן	אילן דה פריס	יאיר מנדלס	רו"ח רענן קופ	
ד"ר חנן אלון	פרופ' אבי בן בסט*	רוברט דרייק	אמנון נדב	פרופ' אורי קרשון	
יצחק אלרון*	פרופ' בני גיגר*	פרופ' משה הדני*	פרופ' מנחם פיש*	ברוך שלו*	
				דב שפיר	

הצוות האדמיניסטרטיבי			
מנהל כללי: בן ציון שירה	מנהלת שיווק: תמר אומנסקי	יועץ משפטי: עו"ד עמי פולמן	התזמורת מודה לבנותיו של עקיבא עצמון ז"ל על השאלת הכינור בעל הצליל המיוחד שבו הפליא לנגן כאשר לא היה סוסק בהקמת המדינה.
מנהל אדמיניסטרטיבי: מיכאל קונצביץ'	מכירות: דגן פדר	הנהלת חשבונות: שרית יצחקי	
מפיק וספרן: מורן מגן	מנהל במה: ואלרי אקסיונוב		

מחלקת מוניים: 1-700-55-2000 | בימים א'-ה' 09:00-17:00

משרד התזמורת: רח' ההגנה 13, הגבעה הצרפתית, ירושלים | טל: 02-5020503 | פקס: 02-5020504
כתובתנו באינטרנט: www.jcamerata.com | אימייל: info@jcamerata.com

התזמורת נתמכת על ידי: משרד התרבות והספורט | עיריית ירושלים, האגף לתרבות | קרן מרק ריץ' ומסתייעת בתורמים שונים.

עונה
30
2013
2014

ירושלים / המינהל הקהילתי, הגבעה הצרפתית
יום ה', 13.3.2014 בשעה 14:00 (קונצרט מיוחד עם תהליך העבודה)

תל אביב / מוזיאון תל אביב לאמנות

יום ו', 14.3.14 בשעה 13:00
מוצ"ש, 15.3.14 בשעה 20:00
יום א', 16.3.14 בשעה 20:30

כרמיאל / היכל התרבות

יום ב', 17.3.14 בשעה 20:30

ירושלים / אולם הנרי קראון

יום ג', 18.3.14 בשעה 20:00

יוהאנס פסיון

אבנר בירון מנצח
דניאל יוהאנסן טנור (אוסטריה) האוונגליסט
פיטר הארווי בריטון (בריטניה) ישוע
רויטל רביב סופרן (ישראל)
אביטל דרי מצו-סופרן (ישראל)
מקהלת אקדמיית השירה של ציריך (שווייץ)
מנהל מוסיקלי: טים בראון
אליצ'ה בורצ'יאני סופרן (איטליה) שפחה
בנדיקט כריסטיאנסון טנור (איסלנד) משרת
ג'ונתן סלס בריטון (בריטניה) פילטוס
הנס פּראוכינגר בס (שווייץ) שמעון-פטרס

יוהאן סבסטיאן באך (1685-1750)
יוהאנס פסיון, רי"ב 245

כשעתיים ורבע, כולל הפסקה
בין שני החלקים

חדשנות ומעוף מאפיינים את המנצח והחלילן אבנר בירון, מייסדה, מנהלה ומנצחה הקבוע של הקאמרה הישראלית ירושלים. בעבודה שיטתית ויצירתית הקנה לתזמורת יוקרה בארץ ובעולם והופעותיה תחת שרביטו זוכות לשבחי הביקורת, לאמון המנויים הוותיקים ולהערכת המצטרפים החדשים. מלבד 29 עונות הקונצרטים על בימות המוסיקה בארץ, הופיעה הקאמרה הישראלית ירושלים באולמות המרכזיים של פריס, אמסטרדם, ברלין, לוצרן, באזל, ז'נבה, מדריד, ניו יורק, וושינגטון, לוס אנג'לס, שיקגו, אלסקה, בייג'ין, שנחאי, טביליסי, ירוואן ועוד.

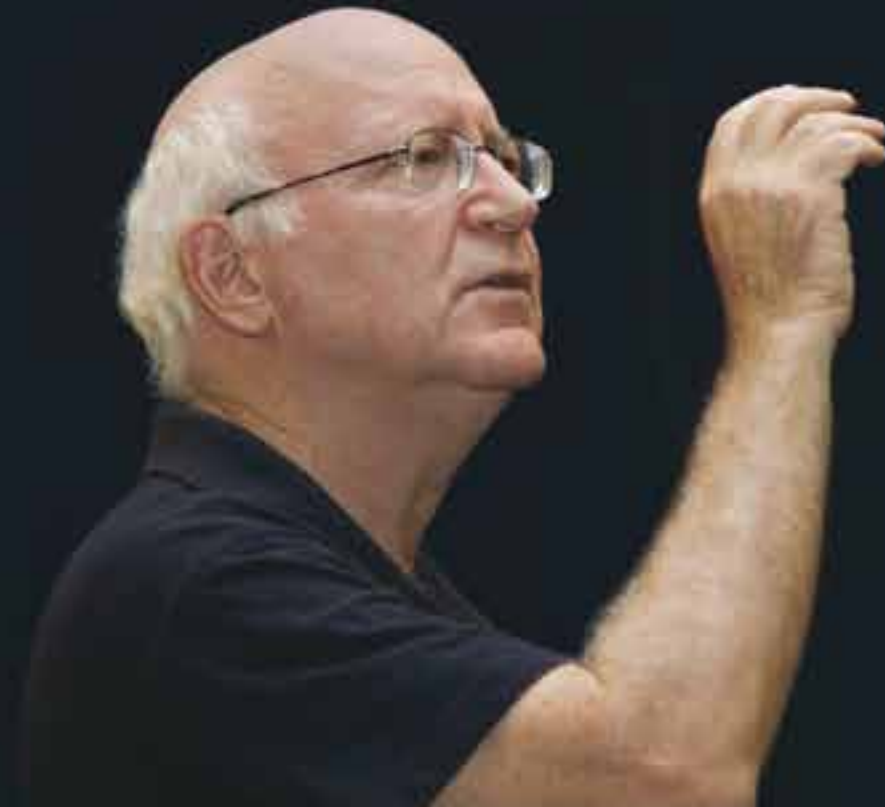
לצד העלאת נכסי צאן הברזל של המוסיקה הקלאסית, אבנר בירון משלב ברפרטואר הקאמרה יצירות מעניינות ונדירות מן המוסיקה העולמית והוא מזמין בעבור התזמורת יצירות חדשות ממלחינים ישראלים. חלק ניכר מזמנה וממרצה של התזמורת מיוחד לפעולות חינוך למוסיקה בקרב תלמידים בירושלים וברחבי הארץ.

את הקריירה המוסיקלית שלו החל אבנר בירון כחלילן בתזמורת הפילהרמונית הישראלית ובתזמורת הקאמרית הישראלית. לפני כן למד ביולוגיה באוניברסיטה העברית והשתלם בניצוח באקדמיה למוסיקה בווינה ובמוצרטאום של זלצבורג. גישתו למוסיקה ולאניטרפרטציה מושפעת מהשכלתו הרחבה במוסיקה ובמדע. כחלילן הירבה להופיע בירון בהרכבים קאמריים וברסיטלים וניהל כיתות אמן רבות משתתפים בארץ

ובחוץ לארץ. כמורה וכמחנך העמיד דורות של חלילנים ושל מורים לחליל. הוא אף הקים את "אנסמבל סולני הגליל", הרכב וירטואוזי שזכה להצלחה בינלאומית בזמן קצר.

אבנר בירון ניצח על התזמורת הפילהרמונית הישראלית, התזמורת הסימפונית ירושלים רשות השידור והסינפונויטה באר שבע, והוא מוזמן לנצח על תזמורת ברחבי העולם. כמוכן כיהן כמנהל המוסיקלי של פסטיבלים, ביניהם "אבו גוש" ו"מי מוסיקה וטבע בגליל".

ב-1994 נתמנה בירון לראש האקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים. בשלוש הקדנציות של כהונתו הצעיד את האקדמיה להישגים מרשימים: הוא יזם פתיחת מחלקה למוסיקה מזרחית, הקים את התזמורת הקאמרית של האקדמיה ויסד את הפקולטה למוסיקה רב-תחומית. בירון נבחר לכהן כחבר הועדה המתמדת של ארגון האקדמיות הגבוהות למוסיקה באירופה (AEC). ב-2005 זכה בפרס שרת החינוך על מצוינות ותרומה אמנותית רבת שנים בתחום המוסיקה בארץ.

קונצרט חגיגי מיוחד
יתקיים ביום א', 30.3.14
בשעה 19:15
במוזיאון תל אביב לאמנות

מנצח: אבנר בירון

סולנים:

אריק קובליאנסקי, נטשה שר,

מתן דגן, אטיין מגרי כינור

מוקי זוהר אבוב

אלון ראובן קרן יער

יניב ד'אור קונטרה טנור

קרן הדר סופרן

בהשתתפות האנסמבל הקולי הישראלי

כננית מיוחדת ובה יצירות מאת

הנדל, פורה, באך, ויואלדי, היידן,

מוצרט, ברדנשוילי והפתעות נוספות

לפני הקונצרט תתקיים הרמת כוסית

ויגוש כיבוד קל באכסדרת המוזיאון

כרטיסים לגוש המרכזי,

כולל קבלת פנים בהשתתפות

נגני התזמורת בתום הקונצרט 500 ₪

(כל סכום נוסף יתקבל בברכה)

כרטיסים לגושי ימין ושמאל 350 ₪

על כל סכום מעל 100 ₪ יקבלו הרוכשים

שיבקשו זאת קבלה על תרומה לפי סעיף 46.

לרכישת כרטיסים:

קופת התזמורת: 1-700-55-2000

ניתן לשלוח מייל עם מספר טלפון:

info@jcamerata.com

הקאמרטה
הישראלית
ירושלים
חוגגת 30

הטנור האוסטרי דניאל יוהאנסן הוא מן המבצעים המבוקשים של יצירות באך בכלל ושל תפקיד האוונגליסט בפרט. אחרי שהשלים מסלול לימודים כנגן אורגן למד שירה אצל מרגיט קלאוסהופר ורוברט הול בווינה והשתתף בכיתות אמן של דיטריך פישר-דיסקאו, ניקולאי גדה וכריסטה לודוויג. יוהאנסן זכה בפרסים בתחרויות באך, שומן, מוצרט, וויגמור הול והילדה צאדק.

בשנת 1998, בהיותו בן 20, עלה דניאל לראשונה על קרשי בימה מקצועית, ומאז הוא שר לידר, תפקידים אופראיים ורפרטואר קונצרטי במרכזי מוסיקה חשובים: בזלצבורג, באולמי הקונצרטים היוקרתיים של וינה (Konzerthaus-ו Musikverein) והוא פוקד את פסטיבלי גרץ וקרינתיה. ומחוץ למולדתו: פסטיבל La Folle Journée של נאנט ופסטיבלי Herrenchiemsee וארמון לודוויגסבורג בגרמניה. כמו כן הוא מופיע בצפון אמריקה וביפן. בשלב מוקדם בקריירה גילה את ישראל והרבה להופיע כאן, בין היתר בפסטיבל ישראל.

דניאל יוהאנסן שר עם הפילהרמונית של וינה, הקאמרית האירופית ותזמורת הכלים התקופתיים הקטלאנית Le Concert des Nations, תחת שרביטי מנצחים כז'ורדי סבאל, סר נוויל מרינר, ברטראן דה ביי ואנון צו גוטנברג. הוא מרבה להופיע באופרה הממלכתית הבווארית במינכן, בתיאטרון לוצרן ובבתי האופרה של וינה, לייפציג ובון.

בעונה 2013/14 יופיע יוהאנסן בפסטיבל באך בלייפציג תחת שרביטו של טרבור פינק, בשירת לידר ומוסיקה קאמרית בפסטיבל "קיי קרינתיה" באוסטריה ובאקדמיית הוגו וולף בשטוטגרט.

בתחילת פברואר כתב מבקר המוסיקה נעם בן זאב על רויטל רביב, אחרי שגילמה את ונוס באופרה **ונוס ואדוניס** של ג'ון בלואו: "צריך היה להיות באולם כדי להאמין איך על כמה חשופה... במוסיקה עתיקה ומסוגנת ומעודנת, היא יכולה לעורר בשירתה סערת רגשות עד כדי ממש... טוב להיזכר מדי פעם בשביל מה הולכים לקונצרטים".

רויטל רביב, בוגרת האקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים והקולג' המלכותי למוסיקה בלונדון, היא מן הזמרות הישראליות הבולטות. היא הופיעה עם הסימפוניית ירושלים רשות השידור, הסימפוניית הישראלית ראשון לציון, אנסמבל סולני תל אביב, תזמורת הבארוק ירושלים ואנסמבל בארוקדה. היא עבדה עם המנצחים שלו עד-אל, אנדרו פארוט, פיליפ פיקט, לורנס קאמינגס, דייוויד שטרן ואחרים.

בין תפקידיה באופרה - אאורידיצה' **באורפיאו ואאורידיצה'** מאת ג'וק, פמינה **בחליל הקסם** של מוצרט וצרלינה **בדון ג'ובני**, גלתיאה **באסיס וגלתיאה** מאת הנדל, סרפינה **בהמשרת הגבירה** של פרגולזי ודרוזילה **בהכתרתה של פופיאה** של מונטוורדי, תפקידים מובילים באופרות **דידו ואניאס** של פרסל **ואורפיאו** של מונטוורדי והתפקידים הראשיים באופרות **הנסיך המאושר והילד חולם** של גיל שוחט. על בימת הקונצרטים שרה תפקידים ראשיים באורטוריות **משיח ואסתר** של הנדל, **במיסה בסי מינור** של באך, **ביוהאנס פסיון** שלו ובמיסה הגדולה של מוצרט. רויטל מופיעה תדיר בתכניות לידר, שירת בארוק ומוסיקה ישראלית, בפסטיבלים ובסדרות קונצרטים כרחבי הארץ ובאירופה. היא זכתה במלגות מטעם קרן תרבות אמריקה-ישראל והעמותה הישראלית לאומנות הזמרה.

אביטל דרי, תלמידתה של הגברת מרינה לויט, זכתה במקום הראשון בתחרות שירה עם תזמורת האקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים לשנת 2009 ומאז ועד שנת 2012 היא שרה באופן קבוע באנסמבל סולני באך הישראליים.

אביטל דרי הופיעה כסולנית עם הפילהרמונית הישראלית בניצוח זובין מהטה, הקאמרית הישראלית בניצוח ג'ון נלסון, הקאמרה הישראלית ירושלים בניצוח אבנר בירון, סימפונט רעננה בניצוח דוד זבה, תזמורת הבארוק ירושלים בניצוח אנדרו פארוט, תזמורת נתניה הקאמרית הקיבוצית והסינפוניטה הישראלית באר שבע, שתיהן בניצוח שלו עד-אל. באחרונה שרה עם התזמורת והמקהלה של פסטיבל שלזוויג-הולשטיין בגרמניה בניצוח כריסטוף אשנבאך.

הרפרטואר הקונצרטי של אביטל כולל תפקידי מצו־סופרן ואלט באורטוריות ובקנטטות של באך, מוצרט, הנדל, בטהובן, מנדלסון ועוד. בסדרת מצוינות של קול המוסיקה ביצעה מחזורי שירים של מאהלר ודה פאיה.

אביטל זכתה במלגות מטעם קרן התרבות אמריקה-ישראל, והשתתפה בכיתות אומן של הקונטרטה טנור אנדריאס שול ושל הסופרן אן מוניוס. בשנת 2011 זכתה אביטל להופיע בקונצרט גאלה בסטודיו אופרה הבסטיליה בפריס.

במקביל לפעילותה המוסיקלית, אביטל משלימה את לימודי התואר השני בפיסיקת חלקיקים ובאסטרופיסיקה במכון ויצמן למדע.

הזמר האנגלי פיטר הארווי, יליד 1958, הוא מיסדו ומנהלו את ה"קונסרט מגדלנה", המתמחה במוסיקה הקולית של יוהאן סבסטיאן באך. במקור הגיע הארווי לאוקספורד ללמוד צרפתית וגרמנית, וגם אחרי ששינה את טעמו ועבר למוסיקה לא זנח את אהבת הלשונות - יתרון לזמר בעל רפרטואר רחב. במאה ההקלטות שהספיק להשלים מיוצגות שמונה מאות שנות מוסיקה, ובכל זאת - עיקר התמקדותו בתקופת הבארוק.

עם תזמורת סולני באך האנגלים ועם מקהלת מונטוורדי בניצוחו של סר ג'ון אליוט גרדינר הקליט הארווי את סדרת Bach Cantata Pilgrimage ובה ראוייה לציין מיוחדת הקנטטה Ich habe genug (די לי) לבס ולתזמורת. באחרונה שר עם אותו הרכב בפסטיבל פרומס הלונדוני את תפקיד ישוע ביוהאנס פסיון. עם קונסרט גבריאלי בניצוח פול מקריש הקליט את מתאוס פסיון, את האורטוריה שלמה של הנדל, את סדרת תפילות הערבית של מונטוורדי ואת בריאת העולם של היידן.

הרכבים אחרים שעמם מופיע הארווי הם: רביעיית פרסל עם אמה קרקבי, King's Consort, מקהלת The Sixteen, אנסמבל הבארוק הלונדוני, אנסמבל רטרופקט, זמרי פרסל, תזמורת עידן הנאורות, הסימפוניית של ה-BBC, תזמורת BBC הלאומית של ווילז, התזמורת הלאומית המלכותית הסקוטית והאנסמבל המהולל למוסיקה עתיקה של קיימברידג'. בפסטיבלים אירופיים ביצע הארווי את המחזור מסע חורף של שוברט עם הפסנתרן רוג'ר ויניול והקליטו עם הפסנתרן גרי קופר. עם שלישיית ז'רום הנטאי הקליט עיבודים של בטהובן לשירי עם סקוטיים.

חברי המקהלה
CHOIR MEMBERS

SOPRANO / סופרן

Rachel Ambrose Evans
Alessandra Boër
Alice Borciani
Mami Irisawa
Antonella Lalli
Gunhild Lang-Alsvik
Rahel Maas
Andrea Oberparleiter

ALTO / אלט

Victor de Souza Soares
Andrea Del Favero
Gabriele Glashagen
Tobias Knaus
Eleanor Paunovic
Natascha Polanetz

TENOR / טנור

Ross Buddie
Gregory Finch
Christophe Gindraux
Benedikt Kristjansson
Tiago Pinheiro de Oliveira

BASS / בס

Hans Frauchiger
Matthieu Heim
Nicholas Mogg
Nicholas Probst
Jonathan Sells

אופרת ציריך בביצוע **יוהאנס פסיון** של באך (2012) ו**תפילות הערבית** של מונטוורדי (2013). בראון ניצח עליה גם בתוכניות א-קאפלה: יצירות מאת קרל רוטי (Carl Rütli) של השווייצרי, מחזור המוטטים "ירושלים" של הגרמני בן זמננו פולקר וואגנהיים ויצירות מאת הבריטי סטיבן האראפ.

טים בראון

טים בראון נתמנה בשנת 1979 למנהלה של מקהלת קלייר קולג', ולאורך 31 שנים הביא אותה לידי הישגים מרשימים: היא השתתפה בקונצרטים ובמופעי אופרה בניצוח סר ג'ון אליוט גרדינר, סר רוג'ר נורינגטון, אייבור בולטון ורנה גייקובס. בשנת 2010 פרש בראון מניהולה והיום הוא המנהל המוסיקלי והמנצח של מקהלת "קולות אנגליים" הבריטית ומקהלת אקדמיית השירה של ציריך. לפני כחודש ניצח על הקאמרטה בסדרת הקונצרטים "קולאז' באך".

המקהלה הוקמה בראשית שנת 2011 בידי מנצח המקהלות האנגלי רב המוניטין טים בראון. בראון נתבקש לייסד מקהלה קונצרטיבית מקצועית, שתהווה שותפה קבועה לתזמורת טונהאלה של ציריך. בה בעת הוחלט להעניק למקהלה מבנה מודולארי, שיאפשר ליטול ממנה, על פי הצורך, הרכבי משנה: מקהלה קאמרית, מקהלת נשים, סולנים.

בעונה הראשונה הופיעה המקהלה עם תזמורת טונהאלה, תחת שרביט מנצחה הראשי, האמריקני דיוויד צינמן, וכן בניצוח הספרדי פבלו אַרְס־קְסֶדו, ההולנדי פרנץ בְּרִיֶן וטים בראון עצמו. מקהלת נשים מתוכה הופיעה בפסטיבל לוצרן, בניצוח יניק נְה־סְגֶן הקנדי ודניאל בארנבוים. בעונת 2012/13, הופיעה המקהלה שוב עם תזמורת טונהאלה בניצוח ג'ובאני אנטוניני האיטלקי, שארל דיטואה השווייצרי וטון קופמן ההולנדי.

טים בראון ניצח עליה ועל תזמורת כלים עתיקים ושמה "הניצוץ" (La Scintilla) שליד

אנדרס מוסטון

ערב שכולו מוצרט
עם אגדת הפסנתר
פאול באדורה-סקודה

אנדרס מוסטון מנצח

• קונצ'רטו לפסנתר מס' 9 • פנטזיה ברה מינור • סונטה בלה מינור • סימפוניה מס' 40

מוזיאון תל אביב לאמנות | יום ה' 10.4.2014 בשעה 20:30

קרטיסים בקופת התזמורת: 1-700-55-2000 | פרטים באתר התזמורת: www.jcamerata.com

האנסמבל הקולי הישראלי

קלייר מגנאני

אבנר בירון

ניאבולו מדללה

גיימס אוקסלי

דאוו גורפינקל

וכטנג קחידזה

ממעמקים

אבנר בירון מנצח

קלייר מגנאני סופרן (ישראל)

ג'יימס אוקסלי טנור (בריטניה)

ניאבולו מדללה בס (דרום אפריקה)

האנסמבל הקולי הישראלי

מנהל מוסיקלי: **יובל בן עוזר**

- **טלמן** קנטטת האשכבה "ואתה, דניאל, לך לקח"
- **באך** קנטטה מס' 62 "בוא, גואל הגויים"
- **הנריק גורצקי** שלושה קטעים בסגנון ישן
- **באך** קנטטה מס' 131 "ממעמקים קראתיך י-ה"

תל אביב: מוזיאון תל אביב לאמנות

מוצ"ש, 21.6.14 בשעה 21:00

יום א', 22.6.14 בשעה 20:30

יום ו', 27.6.14 בשעה 13:00

חיפה: אולם רפפורט

יום ב', 23.6.14 בשעה 20:00

ירושלים: אולם הנרי קראון

יום ג', 24.6.14 בשעה 20:00

הדור הצעיר

וכטנג קחידזה מנצח (גיאורגיה)

זוכה תחרות רובינשטיין

דאוו גורפינקל קלרינטים (ישראל)

- **קרומר** קונצ'רטו לשני קלרינטים
- קונצ'רטו לפסנתר ולתזמורת של מוצרט או של בטהובן וקטעי סולו לפי בחירת הזוכה
- **היידן** סימפוניה מס' 101 "השעון"

אריאל: היכל התרבות

מוצ"ש, 31.5.14 בשעה 21:00

כרמיאל: היכל התרבות

יום א', 1.6.14 בשעה 20:30

ירושלים: אולם הנרי קראון

יום ב', 2.6.14 בשעה 20:00

תל אביב: מוזיאון תל אביב לאמנות

יום ד', 4.6.14 בשעה 21:00

פתח תקווה: היכל התרבות

יום ה', 5.6.14 בשעה 20:00

בשיתוף התחרות הבינלאומית לפסנתר

ע"ש ארתור רובינשטיין ופסטיבל ישראל, ירושלים

דגדגום עם הגדולים

המלחינים הגדולים לילדים הקטנים

מנחה: איריס רגב

סדרה של 4 קונצרטים המציגה את המלחינים הגדולים של המוסיקה הקלאסית
הסדרה מיועדת לבני 4-9

1 באר

רוני פורת מנצח

ירושלים, המינהל הקהילתי,
הגבעה הצרפתית

יום ד', 16.12.14 בשעה 17:00

מוזיאון תל אביב לאמנות

יום ה', 18.12.14 בשעה 17:00

2 אורט

אורי לשמן מנצח

ירושלים, המינהל הקהילתי,
הגבעה הצרפתית

יום ב', 9.2.15 בשעה 17:00

מוזיאון תל אביב לאמנות

יום ד', 11.2.15 בשעה 17:00

3 טהומן

נועם זילברברג מנצח

ירושלים, המינהל הקהילתי,
הגבעה הצרפתית

יום ג', 31.3.15 בשעה 17:00

מוזיאון תל אביב לאמנות

יום ד', 1.4.15 בשעה 17:00

4 היזן

יונתן שפנדורף מנצח

ירושלים, המינהל הקהילתי,
הגבעה הצרפתית

יום ד', 17.6.15 בשעה 17:00

מוזיאון תל אביב לאמנות

יום ה', 18.6.15 בשעה 17:00

מחיר הסדרה בתל אביב: 220 ₪

מחיר כרטיס בודד: 70 ₪

מחיר הסדרה בירושלים

(מקומות לא מסומנים): 160 ₪

מחיר כרטיס בודד: 55 ₪

רכישת מנויים בקופת התזמורת:

1-700-55-2000

בשיתוף

מוזיאון תל אביב לאמנות

לא בנקל הגיע יוהאן סבסטיאן באך אל משרתו רבת האחריות כמנהל המוסיקה של העיר לייפציג, על ארבע כנסיותיה ושאפתנותה בתחום החינוך המוסיקלי לנוער. בשנת 1723 היה הדבר: גיאורג פיליפ טלמן, ידיד קרוב של באך, היה המועמד המועדף על עסקני מועצת העיר, ורק אחרי שכשלו המשאים והמתנים איתו (ועם שורה לא קצרה של מוסיקאים נוספים...), ניאאותו בעלי השררה להחתים את באך לתפקיד. העובדה כי נותר במשרתו עד למותו, בשנת 1750, מעידה כי המפקדים נאלצו להודות כי שגו. קרוב לוודאי שטעמם השתנה כבר אחרי ששמעו את יוהאנס פסיון, היצירה הליטורגית הגדולה הראשונה שהעניק באך ללייפציג ושהבשילה באותה שנה.

יוהאנס פסיון או "הפסיון על פי יוחנן" הוא הפסיון הראשון שיצר באך. את הפסיון האחר ששרד בשלמותו, "הפסיון על פי מתי" (הוא מתאוס פסיון) יצר שלוש שנים אחר כך. יוהאנס פסיון הושמע לראשונה לפני 290 שנה, ב"יום השישי הטוב", 7 באפריל 1724, בניצוחו של המלחין. כשנודע לבאך, כבר אחרי שהשלים את ההלחנה, כי לא בכנסיית תומס הקדוש תושמע האורטוריה, כי אם בכנסיית ניקולאי הקדוש, חשש כי הכנסייה העתיקה (בת המאה ה-12) לא תוכל להכיל את כל האנסמבל שתכנן ליצירתו, וכי הצ'מבלו ייפול באיכותו מן הצ'מבלו של כנסיית סנט תומס. בסופו של עניין התבדו חששותיו והיצירה התקבלה יפה מאוד, לשמחתו הרבה ולשמחת מעסיקיו.

משמעות המילה הלטינית "פסיון" היא סבל וייסורים. הפסיון הוא אפוא המחזה טקסטואלי מוסיקלי של ימי ישוע האחרונים עלי אדמות, ממעצרו בגת שמנים ועד לצליבתו. פסוקי הברית החדשה באורטוריה הזאת הם שני הפרקים י"ח ו"ט מן הבשורה עפ"י יוהאנס (יוחנן). באך חש עם זאת שבשורת יוחנן אנמית מעט לצרכיו, ולכן כלל בפסיון גם שני פסוקים מרגשים מן הבשורה עפ"י מתי. יוצרי פסיונים אהבו להציג לפני באי כנסיותיהם את הברוטאליות, הביזוי וההשפלה שסבל ישוע בשעת צליבתו ולפניה.

עיצובי הפסיונים ואופני הגשתם לבשו צורה ופשטו צורה לאורך המאות: בתחילה נהגו הכמרים לקרוא קטעים מן הברית החדשה, והקהילה עיטרה את הטקס בשירת כוראלים (הכל בלטינית). בימי הביניים לא הסתפקו עוד ברפליקות מסופרות, אלא החלו לזמר את הסיפור בשירה רגוריאנית מונופונית. בהמשך החלו להופיע המחזות דרמטיים, ובהן חולק הטקסט בין מספר לבין הנפשות הפועלות.

עם התפתחות הפוליפוניה במאה ה-15 והעלייה המתמדת בפופולאריותה, החלה גם זו לתפוס את מקומה בפסיונים, ואנו עדים לכך שקטעי הכוראל, לצד רפליקות מסוימות של המקהלה, החלו להזדמר בריבוי קולות. השינוי בא בהדרגה: בתחילה דרשו אבות הכנסייה כי השירה תהיה מונופונית בלבד; רק ב-1717 התירו חדשנים שימוש בפוליפוניה, שנדחתה בידי קודמיהם בטעון כי זהו פעול חילוני. בארצות הדוברות גרמנית הכניסה רפורמציית לותר עוד שינוי חשוב: הלטינית פינתה

את מקומה לגרמנית. במאה ה-18 התקבע הדפוס שנשמע היום: על מיתרי קולו ויכולת ההגשה של טנור הקרוי "אוונגליסט" (משמיע הבשורה) מונחת רוב מלאכת תיאור העלילה, בשירת רציטטיב בליווי אורגן, ואת רפליקות ישוע שר בס. אף כי סוגת הרציטטיב מכונה לעתים "יבשה" (באיטלקית secco), שירת האוונגליסט רחוקה מאוד מיובש. אין הוא מספר את הסיפור בלבד, אלא הוא שואף "להנכיח" לנו את האירועים. מנגינותיו, סבוכות והבעתו מציירת באמפתיה את היגון, ההתרעמות והזעם העולים מן הטקסט. על הביטוי "וייסרהו בשוטים", למשל, הוא מתעכב שניות ארוכות, עד כי המליסמות כמעט וגוזלות את נשימתו. אין מחוץ לעולם האופרה תפקיד טנור כה מאתגר ומספק.

המקהלה שרה את האמרות המובאות מפי קבוצות אנשים: המון, כוהנים, חיילים, משרתים, "היהודים" ככלל. המקהלה, גם כשהיא שרה קטעי אוונגליון, אינה שרה רק שירה רציטטיבית, אלא לעתים, כאמור, שירה רב-קולית. על באך אפשר לסמוך כי בקטעים הדרמטיים שהמקהלה משמיעה - הוויכוחים עם פילטוס, מסירתו של ישוע, הדרישה לצולבו, חלוקת בגדיו - ימצאו פוגות בנויות לתלפיות, שבהן דחיפות כניסת הקולות אלה על גבי אלה, המהירות וההבעה מזכירות לחישות נחש.

סופרן ואלט (או מצו-סופרן או קונטרטה-טנור), טנור ובס-בריטון חולקים את תפקידי הדמויות הזרות: פטרוס ופילטוס, שפחה ומשרת, ושרים את האריות והאריזי, ובהם

טקסטים שירתיים ממושקלים ומחורזים, המגיבים לעלילה בתגובות רגשיות, תיאולוגיות ופסיכולוגיסטיות. מקורות קטעי השירה הם שניים: האחד - קטעי שירה שניתלו מפסיונים קודמים וממשוררים שאת זהותם איננו יודעים בוודאות***, והאחר - כוראלים שקהל המתפללים היה מורגל בהם מטקסי כנסייה רבי שנים.

בקטעי השירה "המגיבה" גם התזמורת מעשירה את המארג הפוליפוני. למשל, אריה עשויה להיות טריו של זמר או זמרת עם שני אבובים או כינורות, או קוורטט עם שני חלילים וצ'מבלו. וכמובן, כשהמקהלה משמיעה את שירתה, התזמורת תורמת רבות לפוליפוניה. נגינות הביניים שלה מייצרות ציפייה, מתח והרפיה.

באך לא כתב אופרות, אך יש הרואים במיצג הפסיון הזה - ועוד יותר של מתאוס פסיון המאוחר יותר - מופע טוטאלי רב-משתתפים ורב-סוגות, היכול להרשים בהחלט כמו אופרה. ליוהאנס פסיון, היצירה הליטורגית הגדולה הראשונה שתכנן למקום עבודתו החדש, הקצה באך את כל סוללת הכלים והמזמרים שהצליח לגייס (דבר שמסביר את חששו מן ההשמעה בכנסיית ניקולאי הצרה יותר): כלי קשת, עוגב וצ'מבלו, חלילים, אבובים, בסונים וויולה דה גמבה.

אדריכלותו של באך באה לידי ביטוי במבנה היצירה, העשויה כפלינדרום: בשני קצותיה שני קטעי מקהלה ארוכים ומרשימים, ובתווך - בין קטעי הרציטטיב - נטועים

כוראלים, המבטאים את רגשות ציבור המתפללים ואריות, המבטאות את רגשות המתבונן היחיד. סימטריה גמורה שולטת בפרקי השירה: שמונה אריות מחולקות בין השרים: זוג לסופרן, זוג לאלט, זוג לטנור, זוג לבס. שני אריזי (לטנור ולבס), שונים מן הרציטטיבים, בכך שכלים נוספים, מלבד הַבְסוֹ קונטינואו, מלווים אותם.

הכוראלים והאריות פוליפוניים כדבעי ומלווים בתזמורת כולה, והם מסודרים משני צדי המרכז הדרמטי - התפיסה, ההאשמה, ההתכחשות, הצליבה. המרכז הדרמטי איננו רצוף, כי אם מפוצל בין סוף פרק א' לבין ראשית פרק ב'. לפני ההפסקה העלילה משתלשלת ממאסר ישוע ועד לשלוש ההתכחשויות של פטרוס והחלק השני, הארון יותר, מוביל אל הצליבה ואל האבל. החלוקה לשני פרקים נועדה לאפשר למבצעים ולצופים לפוש ולמטיף המקומי לשאת את דרשתו, דווקא בשיא המתח.

באך בנה זיוונים מעניינים על ידי המוסיקה בין פסגות הדרמה: באותה המוסיקה שבה המקהלה מביעה את לעג החיילים: "שלום לך מלך היהודים!" (מס' 34), היא מתרה בתפקידה כחבורת כוהנים בפילטוס שלא לכתוב "מלך היהודים" (מס' 50), ומנגינת הגינוי לפטרוס על כי התכחש לאדונו (כוראל 20) חוזרת במילות השבח לישוע על כי דאג לאמו גם עם צאת נשמתו (כוראל 56).

העיסוק בצליבת ישוע (או ישו), על אשמותיה והשתמעויותיה, מותרה תחושות לא קלות

על הצופה בן זמננו, בוודאי כאשר ביוהאנס פסיון מדובר. בו, בניגוד למתאוס פסיון, ההמון הרוצה בצליבת ישו קרוי "היהודים" ולא "ההמון" או "העם" בעלמא. אם נמשיל את שני פסיוני באך למשקפת, הרי שבשונה מן הנוצרים לדורותיהם שצפו בה דרך שתי עדשות מגדילות ממוקדות ביהודים - עם שורר וקשה עורף, הבוחל במשיחו - אנו, הדורות שאחרי השואה, ישראלים, יהודים (ונקווה גם אחרים), צופים במשקפת בהיפוך: לראות כיצד הוקענו שנה אחר שנה בסביבות הפסחא, עד כי, כבציור המפורסם של שאגל, נצלבנו.

פליקס מנדלסון, שהעלה את מתאוס פסיון בברלין בשנת 1829 ובכך היה לסוכן מרכזי בהחייאת באך השכוח, השמיע התבטאות השופכת אור אירוני על הנושא: חבר של מנדלסון, השחקן והזמר אדוארד דבריאנט, שהיה האוונגליסט באותו קונצרט, סיפר לימים, כי המלחין הנוצרי, שבעידן האנטישמיות הפוסט-אמנציפטורית לא הירבה להזכיר את שורשיו היהודיים, אמר לו כמה ימים לפני העלאת הפסיון: "הבט וראה! היצירה המוסיקלית הנוצרית הגדולה ביותר מוחזרת לעולם על ידי שנינו, שחקן ויהודי!"

*שלפני חג הפסחא

**קרובה למילה היוונית פאתוס

***יש בשרי הפסיון דמיון לשירת כ' ה' פוסטל וב' ה'

ברוקס, כותבי פסיונים מן המאה ה-17

5. Chor (18, 7)

Jesum von Nazareth.

6. Rezitativ (18, 8)

Evangelist: Jesus antwortete:

Jesus: Ich hab's euch gesagt, daß ich's sei, suchet ihr denn mich, so lasset diese gehen!

7. Choral

**O große Lieb', o Lieb' ohn' alle Maße,
Die dich gebracht auf diese Marterstraße!
Ich lebte mit der Welt in Lust und Freuden,
Und du mußt leiden!**

8. Rezitativ (18, 9-11)

Evangelist: Auf daß das Wort erfüllet würde welches er sagte: Ich habe der Keine verloren, die du mir gegeben hast. Da hatte Simon Petrus ein Schwert, und zog es aus, und schlug nach des Hohenpriesters Knecht, und hieb ihm sein recht Ohr ab; und der Knecht hieß Malchus.

Da sprach Jesus zu Petro:

Jesus: Stecke dein Schwert in die Scheide!

Soll ich den Kelch nicht trinken, den mir mein Vater gegeben hat?

9. Choral

**Dein Will' gescheh', Herr Gott, zugleich
Auf Erden wie im Himmelreich;
Gib uns Geduld in Leidenszeit,
Gehorsamsein in Lieb' und Leid,
Wehr' und steur' allem Fleisch und Blut,
Das wider deinen Willen tut.**

חלק א'

1. המקלהלה

אֲדוֹנֵי אֲדוֹנֵינוּ,
שְׁמֶךָ כָּל תְּבֵל נִשְׂא וּמִפְאָר!
הִרְאָה לָנוּ בְּסִבְלֶךָ
כִּי בְּנֵי אֲמֶת לְאֵל הַנֶּדָּה,
וּבְכָל עֵת וּבְכָל רִגַע,
גַּם בְּשִׁפְל וּבִפְגַע -
הִנְךָ רַב־הוֹד וְרַב־הֶדָּר.

2. רצ'יטיב

הַאוֹנוּגְלִיסֵט: וַיְהִי כְּכֹלֹת יֵשׁוּעַ לְדַבֵּר
אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, וַיֵּצֵא הַחוּצָה עִם
תַּלְמִידָיו אֶל נַחַל קִדְרוֹן, וְשָׁם הָיָה
גַּן, וַיָּבֵא בּוֹ הוּא וְתַלְמִידָיו. וְגַם יְהוּדָה
מוֹסְרֵוֹ יָדַע אֶת הַמָּקוֹם, כִּי פְעֻמִּים
רַבּוֹת נֹעַד שָׁמָּה יֵשׁוּעַ עִם תַּלְמִידָיו.
וַיִּקַּח יְהוּדָה אֶת הַגִּדּוּד וּמִשְׁרָתִים
מֵאֵת רְאִשֵׁי הַכֹּהֲנִים וְהַפְּרוֹשִׁים, וַיָּבֵא
שָׁמָּה בְּנֵרוֹת וּבִלְפִידִים וּבְכֵלֵי נִשְׁק.
וַיֵּשׁוּעַ יָדַע אֶת כָּל אֲשֶׁר יָבֵא עָלָיו,
וַיֵּצֵא וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם:
יֵשׁוּעַ: אֵת מִי תִבְקְשׁוּ?
הַאוֹנוּגְלִיסֵט: וַיַּעֲנוּ וַיֹּאמְרוּ:

3. המקלהלה

אֵת יֵשׁוּעַ הַנּוֹצְרִי!

4. רצ'יטיב

הַאוֹנוּגְלִיסֵט: וַיַּעַן יֵשׁוּעַ וַיֹּאמֶר:
יֵשׁוּעַ: אֲנִי הָאִישׁ!
הַאוֹנוּגְלִיסֵט: וְגַם יְהוּדָה מוֹסְרֵוֹ
עָמַד שָׁם.
וּבְאָמַר יֵשׁוּעַ אֲלֵיהֶם "אֲנִי הָאִישׁ"
וַיִּסְגּוּ אַחֲזָר וַיִּפְּלוּ אֲפִים אַרְצָה.
וַיִּסְּף יֵשׁוּעַ וַיִּשְׁאַל:
יֵשׁוּעַ: אֵת מִי תִבְקְשׁוּ?
הַאוֹנוּגְלִיסֵט: וַיֹּאמְרוּ:

Erster Teil

1. Chor

**Herr, unser Herrscher,
Dessen Ruhm in allen Landen herrlich ist!
Zeig' uns durch deine Passion,
Daß du, der wahre Gottessohn,
Zu aller Zeit, auch in der größten
Niedrigkeit,
Verherrlicht worden bist.**

2. Rezitativ (18, 1-5)

Evangelist: Jesus ging mit seinen Jüngern über den Bach Kidron; da war ein Garten, darein ging Jesus and seine Jünger. Judas aber, der ihn verriet, wußte den Ort auch, denn Jesus versammelte sich oft daselbst mit seinen Jüngern. Da nun Judas zu sich hatte genommen die Schar, und der Hohenpriester und Pharisäer Diener, kommt er dahin mit Fackeln, Lampen, und mit Waffen. Als nun Jesus wußte Alles, was ihm begegnen sollte, ging er hinaus und sprach zu ihnen:

Jesus: Wen suchet ihr?

Evangelist: Sie antworteten ihm:

3. Chor (18, 5)

Jesum von Nazareth!

4. Rezitativ (18, 5-7)

Evangelist: Jesus spricht zu ihnen:

Jesus: Ich bin's.

Evangelist: Judas aber, der ihn verriet, stund' auch bei ihnen.

Als nun Jesus zu ihnen sprach: "Ich bin's", wichen sie zurücke und fielen zu Boden.

Da fragete er sie abermal:

Jesus: Wen suchet ihr?

Evangelist: Sie aber sprachen:

5. המקהלה
את ישוע הנזכרי!

6. רצ'טיטב

האוונגליסט: ויען ישוע ויאמר:
ישוע: הלא אמרתי לכם כי אני האיש,
לכן אם אתי תבקשו הניחו לאלה וילכו...

7. כוראל

האהבה, האהבה בלי מצרים
הביאתך לנתיב היסורים!
אני, ככל תבל, חייתי בשמחה ובששון,
ועל ראשך רק סבל ואסון!

8. רצ'טיטב [טנור, בס]

האוונגליסט: למען יתקומו דבריו, אשר
אמר: "מקרב אלה שנתתם לי -
איש לא לא אבד". ולשמעון, הוא פטרוס,
חרב וישלף אותה מנדנה, ויך את עבד
הכהן הגדול, ויקצוץ את אגנו הימנית.
ושם העבד מלכוס.

ויאמר ישוע אל פטרוס:

ישוע: השב חרבה לנדנה!

האין עלי לשתות מן הגביע
שנתן לי אבי?

9. כוראל

כל רצונה, האל, יקום נא במפגיע
עלי כל אדמות וברקיע!
תן אך רוח לנו בעתות צרה,
כי בקולך נשמע בטוב וגם ברע.
עצור נא והשהה ידי כל בני צאנך
הפועלים נגד רצונה!

10. Rezitativ (18, 12-14)

Evangelist: Die Schar aber und der
Oberhauptmann, und die Diener der Juden
nahmen Jesum und bunden ihn und fuhreten
ihn auf's erste zu Hannas, der war Caiphas
Schwäher, welcher des Jahres Hohenpriester
war. Es war aber Caiphas, der den Juden riet,
es wäre gut, daß ein Mensch würde umbracht
für das Volk.

11. Arie (Alt)

**Von den Stricken meiner
Sünden mich zu entbinden,
Wird mein Heil gebunden.
Mich von allen
Lasterbeulen völlig zu heilen,
Läßt er sich verwunden.**

12. Rezitativ (18, 15)

Evangelist: Simon Petrus aber folgte Jesu
nach, und ein and'rer Jünger.

13. Arie (Sopran)

**Ich folge dir gleichfalls mit freudigen
Schritten, Und lasse dich nicht,
Mein Leben, mein Licht.
Befördre den Lauf und höre nicht auf selbst
An mir zu ziehen, zu schieben, zu bitten.**

10. רצ'טיטב

האוונגליסט: אז תפשו הגדוד
ושר האלף ומשרתי היהודים את
ישוע ויאסרוהו. ויליכוהו בראשונה
אל חנו, כי הוא היה חותן קיפא, אשר
שמש בכהנה גדולה בשנה ההיא,
והוא קיפא אשר יעץ את היהודים
לאמר "טוב אשר איש אחד יאבד
בעד כל העם".

11. אריה (אלט)

כדי לשחרר אותי
מכל חבלי חטאי
את מושיעי הנה כבלו;
כדי שלי יהי מזור
מכל פגעי השחר,
הם בגופו חבלו!

12. רצ'טיטב

האוונגליסט: אך שמעון, הוא פטרוס,
ותלמיד אחר הלכו אחרי ישוע.

13. אריה (סופרן)

גם אני בששון אחריך אצעד,
לא אסוג לאחור,
כי אתה כל חיי, כי אתה לי מאור.
אנא, שמור צעדי ואל תאמר די
מלתת לי עזוד ולשמור בל אמעד.

15. Choral

Wer hat dich so geschlagen,
Mein Heil, und dich mit Plagen
So übel zugericht't?

Du bist ja nicht ein Sünder,
Wie wir und unsre Kinder,
Von Missetaten weißt du nicht.
Ich, ich und meine Sünden,
Die sich wie Körnlein finden
Des Sandes an dem Meer,
Die haben dir erreget
Das Elend, das dich schläget,
Und das betrübte Marterheer.

16. Rezitativ (18, 24-25)

Evangelist: Und Hannas sandte ihn gebunden zu dem Hohenpriester Caiphas; Simon Petrus stund und wärmete sich; da sprachen sie zu ihm:

17. Chor (18, 25)

Bist du nicht seiner Jünger einer?

18. Rezitativ (18, 25-27)

Evangelist: Er leugnete aber und sprach:

Petrus: Ich bin's nicht!

Evangelist: Spricht des Hohenpriesters Knecht einer, ein Gefreund'ter des, dem Petrus das Ohr abgehauen hatte:

Diener: Sahe ich dich nicht im Garten bei ihm?

Evangelist: Da verleugnete Petrus abermal und alsobald krähetete der Hahn. (Mt. 26, 75) Da gedachte Petrus an die Worte Jesu, und ging hinaus und weinete bitterlich.

14. רצי'טטיב

האוונגליסט: והתלמיד ההוא
היה נודע לכהן הגדול ויבא
עם ישוע לחצר הכהן הגדול.

ופטרוס עמד מחוץ לשער, ויצא
התלמיד אל האחר הנודע לכהן הגדול
וידבר אל השערת ויבא את פטרוס
הביתה. ותאמר האמה השערת
אל פטרוס:

שפחה: הלא גם אתה מתלמידי
האיש הזה?

האוונגליסט: ויאמר:

שמעון (פטרוס): לא!

האוונגליסט: והעבדים והמשורתיים
הדליקו אש גחלים מפני הקר ויעמדו
ויתחממו וגם פטרוס עמד עמם
ומתחמם. וישאל הכהן הגדול את
ישוע על תלמידיו ועל תורתו.
ויען ישוע ויאמר:

ישוע: אנכי דברתי באנני כל העולם,

ותמיד למדתי בבית כנסת ובבית

המקדש אשר כל היהודים

נקהלים שמה, ולא דברתי

דבר בסתר. ומה תשאל אתי?

שאל נא את השמעים

מה שדברתי. הנם יודעים

את אשר אמרתי!

האוונגליסט: ויהי כדברו הדברים

האלה, ויך אחד המשורתיים העמד

שמה את ישוע על הלחי ויאמר:

משרת: הכזאת תענה את

הכהן הגדול?

האוונגליסט: ויען אותו ישוע:

ישוע: אם רעה דברתי הגד רעתי,

ואם טוב,

מדוע תכה לחיי?

14. Rezitativ (18, 15-23)

Evangelist: Derselbige Jünger war dem Hohenpriester bekannt, und ging mit Jesu hinein in des Hohenpriesters Palast. Petrus aber stund draußen vor der Tür. Da ging der andere Jünger, der dem Hohenpriester bekannt war, hinaus, und redete mit der Türhüterin und führete Petrum hinein. Da sprach die Magd, die Türhüterin, zu Petro:

Magd: Bist du nicht dieses

Menschen Jünger einer?

Evangelist: Er sprach:

Petrus: Ich bin's nicht.

Evangelist: Es stunden aber die Knechte und Diener, und hatten ein Kohlfu'r gemacht, (denn es war kalt,) und wärmeten sich. Petrus aber stund bei ihnen, und wärmete sich. Aber der Hohenpriester fragte Jesum um seine Jünger und um seine Lehre. Jesus antwortete ihm:

Jesus: Ich habe frei, öffentlich geredet vor der Welt. Ich habe allezeit gelehret in der Schule und in dem Tempel, da alle Juden zusammen kommen, und habe nichts im Verborg'nen geredt. Was fragest du mich darum? Frage die darum, die gehöret haben, was ich zu ihnen geredet habe; siehe, dieselbigen wissen, was ich gesaget habe!

Evangelist: Als er aber solches redete, gab der Diener einer, die dabei stunden, Jesu einen Backenstreich, und sprach:

Diener: Solltest du dem

Hohenpriester also antworten?

Evangelist: Jesus aber antwortete:

Jesus: Hab' ich übel geredt, so beweise es, daß es böse sei; hab' ich aber recht geredt, was schlägest du mich?

19. אריה (טנור)
 אבוי, נפשי,
 לאן
 חיש תברחי מכאן?
 היכן אמצא מזור?
 הפאן אשהה
 או אם אבה
 תל וגבע מאחור?
 בכל תבל איה ישעי?
 ובפנים, בתוך הלב
 מקונן מרה הפאב
 על זה פשעי:
 כי עבד התכחש למושיעי.

20. כוראל
 פטרוס, בלי לחשב וכלי לחשוש,
 התכחש למושיעו, לאל,
 אך מייד בכבד ראש
 בבכי של תמרורים ילל:
 "ישוע שים עינה עלי,
 אם לא אשא את מלוא ענשי
 על חטאי ומעללי -
 אנא הער מצפוני נפשי!

19. Arie (Tenor)
 Ach, mein Sinn, ach, mein Sinn,
 Wo willst du endlich hin,
 Wo soll ich mich erquicken?
 Wo willst du endlich hin, wohin?
 Bleib' ich hier,
 Oder wünsch' ich mir
 Berg und Hügel auf den Rücken?
 Bei der Welt ist gar kein Rat,
 Und im Herzen
 Stehn die Schmerzen
 Meiner Missetat,
 Weil der Knecht den Herrn verleugnet hat.

20. Choral
 Petrus, der nicht denkt zurück,
 Seinen Gott verneinet,
 Der doch auf ein'n ersten Blick
 Bitterlich weinet:
 Jesu, blicke mich auch an,
 Wenn ich nicht will büßen;
 Wenn ich Böses hab' getan,
 Rühre mein Gewissen.

15. כוראל
 מי כף הפליא במכותיה,
 משיחי, ועל סבלותיה
 עוד הוסיף יגון?
 אתה נקי מחטאי וחרף,
 לא כן אנחנו וילדינו, כל הטף.
 אתה הן לא תדע עוון!
 אני, אני וחטאי כלם,
 אשר כחל על שפתיהם
 רבים מספור -
 הביאו על ראשך את גל
 הסבל האמלל
 וים של יסורים מר ממרור.

16. רצ'טיב
 האוונגליסט: וישלחהו חנן
 אסור באזיקים אל קפא,
 הכהן הגדול ושמעון פטרוס
 עמד ומתחמם, ויאמרו אלינו:

17. המקהלה
 הלא גם אתה מתלמידיו!

18. רצ'טיב
 האוונגליסט: ויכחש ויאמר:
 שמעון (פטרוס): לא!
 האוונגליסט: ויאמר איש מעבדי
 הכהן הגדול, רעו של מי שקצץ
 פטרוס את אזנו:
 משרת: הלא ראיתך
 עמו בגן!
 האוונגליסט: ויסיף פטרוס ויכחש,
 ופתאם קרא התרנגול.
 [מתי כ"ו 75] ויזכר פטרוס את
 דבר ישוע אשר דבר אליו לאמר
 "בטרים קרא התרנגול תכחש בי שלש
 פעמים" ויצא החוצה וימרר בבכי.

26. Rezitativ (18, 32-36)

Evangelist: Auf daß erfüllet würde das Wort Jesu, welches er sagte, da er deutete, welches Todes er sterben würde. Da ging Pilatus wieder hinein in das Richthaus und rief Jesu, und sprach zu ihm:

Pilatus: Bist du der Juden König?

Evangelist: Jesus antwortete:

Jesus: Redest du das von dir selbst, oder haben's dir andere von mir gesagt?

Evangelist: Pilatus antwortete:

Pilatus: Bin ich ein Jude? Dein Volk und die Hohenpriester haben dich mir überantwortet; was hast du getan?

Evangelist: Jesus antwortete:

Jesus: Mein Reich ist nich von dieser Welt; wäre mein Reich von dieser Welt, meine Diener würden darob kämpfen, daß ich den Juden nicht überantwortet würde! Aber, nun ist mein Reich nicht von dannen.

27. Choral

Ach großer König,

Groß zu allen Zeiten,

Wie kann

Ich g'nugsam

Diese Treu' ausbreiten?

Kein's Menschen

Herze mag indes ausdenken,

Was dir zu schenken.

Ich kann's mit meinen

Sinnen nicht erreichen,

Womit doch dein

Erbarmen zu vergleichen.

Wie kann ich dir

Denn deine Liebestaten

Im Werk erstatten?

חלק ב'

21. כוראל

המשיח, מקדשנו,
לא עשה עולה.
בגללנו בלב ליל כגנב נקלא,
הנכא בפני המון כופרים,
האשם לשוא,
שם, כדבר כתבי הקדש,
צחקו, לעגו לו, בזו,
גם יקרו עליו.

22. רצי'טיב

האוונגליסט: ויהי בבקר השכם
ויוליכו את ישוע מבית קאיפא אל בית
המשפט, והמה לא נכנסו
שמה למען אשר לא יטמאו כי אם
יאכלו את הפסח. ויצא פילטוס
אליהם ויאמר:
פילטוס: מה תאשימו את
האיש הזה?
האוונגליסט: ויענו
ויאמרו אליו:

23. המקהלה

לולא היה זה עשה רע
פי עתה לא הסגרהו אליה.

24. רצי'טיב

האוונגליסט: ויאמר אליהם פילטוס:
פילטוס: קחו אתו אתם
ושפטוהו כדתתכם.
האוונגליסט: ויאמרו אליו היהודים:

25. המקהלה

אין לנו רשות להמית איש.

Zweiter Teil

21. Choral

Christus, der uns selig macht,
Kein Bö's hat begangen,
Der ward für uns in der Nacht
Als ein Dieb gefangen,
Geführt vor gottlose Leut'
Und fälschlich verklaget,
Verlacht, verhöhnt und verspeit,
Wie denn die Schrift sagt.

22. Rezitativ (18, 28-30)

Evangelist: Da führeten sie Jesum von Caiphas vor das Richthaus, und es war frühe. Und sie gingen nicht in das Richthaus, auf daß sie nicht unrein würden, sondern Ostern essen möchten. Da ging Pilatus zu ihnen hinaus und sprach:
Pilatus: Was bringet ihr für Klage wider diesen Menschen?
Evangelist: Sie antworteten und sprachen zu ihm:

23. Chor (18, 30)

Wäre dieser nicht ein Übeltäter,
wir hätten dir ihn nicht überantwortet.

24. Rezitativ (18, 31)

Evangelist: Da sprach Pilatus zu ihnen:
Pilatus: So nehmet ihr ihn hin und richtet ihn nach eurem Gesetze!
Evangelist: Da sprachen die Juden zu ihm:

25. Chor (18, 31)

Wir dürfen niemand töten.

26. רצ'יטיב

האוונגליסט: לְמַעַן יִקְוּיִם דְּבַר יֵשׁוּעַ אֲשֶׁר דְּבַר לְרַמּוֹז אִיזו מִיִּתְּה סוֹפּו לְמוֹת. וַיֵּשֶׁב פִּילָטוֹס אֶל בֵּית הַמִּשְׁפָּט וַיִּקְרָא אֶל יֵשׁוּעַ וַיֹּאמֶר אֵלָיו: **פִּילָטוֹס:** הַאֲתָה הוּא מֶלֶךְ הַיְהוּדִים? **האוונגליסט:** וַיַּעַן אֹתוֹ יֵשׁוּעַ: **יֵשׁוּעַ:** הַמְלִיכָה תְּדַבֵּר זֹאת אוֹ אַחֲרֵים הַגִּידוּ לִי עָלַי? **האוונגליסט:** וַיֹּאמֶר פִּילָטוֹס: **פִּילָטוֹס:** הַכִּי אֲנֹכִי יְהוּדִי הֲלֵא? עִמָּךְ וְרֹאשֵׁי הַכֹּהֲנִים הַסְּגִירוּךָ אֵלָי. מָה עָשִׂיתָ? **האוונגליסט:** וַיַּעַן יֵשׁוּעַ וַיֹּאמֶר: **יֵשׁוּעַ:** מַלְכוּתִי אֵינָנָה מִן הָעוֹלָם הַזֶּה. לֹא הֵיִתְּה מַלְכוּתִי מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, כִּי אֲז נִלְחַמּוּ לִי מִשְׁרֵתִי לְבִלְתִּי הַמָּסַר בְּיַד הַיְהוּדִים, אֲבָל עֲתָה מַלְכוּתִי אֵינָנָה מִפֹּה.

27. כוראל

הֵה, מֶלֶךְ רֹם,
תָּמִיד נֶשֶׂא, גְּדוֹל,
אֵיכָה אֲמוֹנְתָךְ
אֶפְיָן דָּיָה לְכָל?
אֵין לֵב אָדָם
אֲשֶׁר יוֹכֵל לְחַשֵּׁב
כִּיצַד אֶפְשֶׁר
לְגַמֵּל לָךְ בְּטוֹב.
בְּכָל חוֹשֵׁי
לֹא אוֹכֵל לְהַגוֹת
אֵל מָה אַתְּ רַחֲמֶיךָ לְהַשְׁוֹת.
עַל שְׁעִשִׁית
מִרֵב אֶהְבֶּה לְכָל -
כִּיצַד אוֹכֵל
בְּמַעֲשֵׂי לָךְ לְגַמֵּל?

28. Rezitativ (18, 31)

Evangelist: Da sprach Pilatus zu ihm:
Pilatus: So bist du dennoch ein König?
Evangelist: Jesus antwortete:
Jesus: Du sagst's, ich bin ein König. Ich bin dazu geboren und in die Welt kommen, daß ich die Wahrheit zeugen soll. Wer aus der Wahrheit ist, der höret meine Stimme.
Evangelist: Spricht Pilatus zu ihm:
Pilatus: Was ist Wahrheit?
Evangelist: Und da er das gesaget, ging er wieder hinaus zu den Juden und spricht zu ihnen:
Pilatus: Ich finde keine Schuld an ihm. Ihr habt aber eine Gewohnheit, da ich euch Einen losgebe; wollt ihr nun, daß ich euch der Juden König losgebe?
Evangelist: Da schriehen sie wieder allesamt und sprachen:

29. Chor (18, 40)

Nich diesen, diesen nicht, sondern Barrabam!

30. Rezitativ (19, 1)

Evangelist: Barrabas aber war ein Mörder. Da nahm Pilatus Jesum und geißelte ihn.

31. Arioso (Bass)

Betrachte, meine Seel',
Mit ängstlichem Vergnügen,
Mit bittern Lasten
Hart beklemmt von Herzen,
Dein höchstes Gut, in Jesu Schmerzen,
Wie dir auf Dornen, so ihn stechen,
Die Himmelsschlüsselblumen blühen;
Du kannst viel süße Frucht
Von seiner Wermut brechen,
Drum sieh' ohn' Unterlaß auf Ihn.

28. רצ'יטיב

האוונגליסט: וַיֹּאמֶר אֵלָיו פִּילָטוֹס: **פִּילָטוֹס:** אִם כֵּן, מֶלֶךְ אַתָּה!
האוונגליסט: וַיַּעַן יֵשׁוּעַ:
יֵשׁוּעַ: אַתָּה אֹמְרֵת כִּי מֶלֶךְ אֲנֹכִי. לְזֹאת נוֹלְדֵתִי וְלְזֹאת בָּאתִי בְּעוֹלָם: לְהַעֲיֵד לְאַמֶּת. כָּל אֲשֶׁר הוּא מִן הָאֲמֶת יִשְׁמַע בְּקוֹלִי.
האוונגליסט: וַיֹּאמֶר אֵלָיו פִּילָטוֹס: **פִּילָטוֹס:** מָה הִיא הָאֲמֶת?
האוונגליסט: וְאַחֲרַי דְּבַרְוֹ זֹאת יֵצֵא שְׁנֵית אֵל הַיְהוּדִים וַיֹּאמֶר אֵלֵיהֶם:
פִּילָטוֹס: אֲנִי לֹא מַצְאֵתִי בּוֹ כֹּל עוֹן. אֲבָל מִנְהַג הוּא לְכֶם שְׁאַשְׁלַח לְכֶם אִישׁ אֶחָד חֹפְשֵׁי בְּפֶסַח. רְצוֹנְכֶם שְׁאַשְׁלַח לְכֶם אֵת מֶלֶךְ הַיְהוּדִים?
האוונגליסט: וַיֹּסִיפוּ וַיִּצְעֲקוּ לֵאמֹר:

29. המקהלה

לֹא אֵת הָאִישׁ הַזֶּה, אֲלֵא אֵת בַּר אַבְבָּא!

30. רצ'יטיב

האוונגליסט: וְכִּי אֲבָא הִיָּה מְרַצָּת. אֲזוֹ לָקַח פִּילָטוֹס אֵת יֵשׁוּעַ וַיִּסְרְהוּ בְּשׁוּטִים.

31. אריוזו (בס)

רָאִי, נִפְשִׁי, בְּעִנְי וּבִירָאָה
כִּיצַד בְּסִבְל מִר
וּבְמוֹעֵקָה בְּלֵב
נוֹבַע שִׂיא שֶׁל טוֹב לָךְ מִמְכֹּאוּבֵי יֵשׁוּעַ הַדּוֹאֵב,
רָאִי כִּיצַד מְקוּץ דוֹקָר
בְּיָד שְׁעַל רֹאשׁוֹ
צוֹמְחִים פְּרָחֵי מִפְתַּח הַשָּׁמַיִם:
רֵב פְּרִי, מִדְּבֶשׂ מִתּוֹק,
תּוֹכְלֵי לְקַטֵּף מִיֹּאשׁוּ.
עַל כֵּן הִבֵּיטִי בּוֹ בְּלֵי הָרֶף.

38. Chor (19, 7)

Wir haben ein Gesetz, und nach dem Gesetz soll er sterben, denn er hat sich selbst zu Gottes Sohn gemacht.

39. Rezitativ (19, 8-12)

Evangelist: Da Pilatus das Wort hörte, fürchtet' er sich noch mehr, und ging wieder hinein in das Richthaus, und spricht zu Jesu:

Pilatus: Von wannen bist du?

Evangelist: Aber Jesu gab ihm keine Antwort. Da sprach Pilatus zu ihm:

Pilatus: Redest du nicht mit mir? Weißest du nicht, daß ich Macht habe, dich zu kreuzigen, und Macht habe, dich loszugeben?

Evangelist: Jesus antwortete:

Jesus: Du hättest keine Macht über mich, wenn sie dir nicht wäre von oben herab gegeben; darum, der mich dir überantwortet hat, der hat's größ're Sünde.

Evangelist: Von dem an trachtete Pilatus, wie er ihn loslasse.

40. Choral

Durch dein Gefängnis, Gottes Sohn,

Ist uns die Freiheit kommen;

Dein Kerker is der Gnadenthron,

Die Freistatt aller Frommen;

Denn gingst du nicht die Knechtschaft ein,

Müßst' unsre Knechtschaft ewig sein.

41. Rezitativ (19, 12)

Evangelist: Die Juden aber schrieen und sprachen:

32. Arie (Tenor)

חֲשׁבוּ נָא אִיךְ גּוֹ אֲשֶׁר גּוֹן בְּדָם
דּוֹמָה בְּכָל אֲבָרֵי אָדָם אֶל הַרְקִיעַ!
זְכְרוּ, אַחֲרֵי שִׁנְחֵשׁוּלֵי הַמַּיִם
שֶׁל מְבוּל עוֹנוֹתֵינוּ רָגְעוּ, הֵיוּ לְמִי אֶפְסִים -
יִפְיָה שֶׁל קִשְׁת בַּעֲנַן אֶת הַצִּיֵּף אֶת הַשָּׁמַיִם,
כְּאוֹת לְרַחֲמֵי הָאֵל וּלְרוּחוֹ אֲשֶׁר הַפְצִיעַ.

33. רצ'יטיב

הַאוֹנוּגְלִיסֵט: וַיִּשְׂרְגוּ אֲנָשֵׁי הַצָּבָא
עֲטָרַת קִצִּים וַיִּשְׂימוּ עַל רֹאשׁוֹ
וַיַּעֲטֶהוּ לְבוּשׁ אֲרָגְמָן
וַיֹּאמְרוּ:

34. המקהלה

שְׁלוֹם לָךְ מֶלֶךְ הַיְהוּדִים!

35. רצ'יטיב

הַאוֹנוּגְלִיסֵט: וַיִּכְהוּ עַל הַלְחִי.
וַיֵּצֵא פִּילָטוֹס עוֹד הַחוּצָה
וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם:
פִּילָטוֹס: הֲנִנִּי מוֹצִיא אֹתוֹ אֵלֵיכֶם,
לְמַעַן תִּדְעוּ כִּי לֹא מִצָּאתִי בוֹ
כֵּל עוֹן.
הַאוֹנוּגְלִיסֵט: וַיִּשׁוּעַ יֵצֵא הַחוּץ
וַעֲלִיו עֲטָרַת הַקִּצִּים וּלְבוּשׁ הָאֲרָגְמָן
וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם פִּילָטוֹס:
פִּילָטוֹס: הֲנִה הָאִישׁ.
הַאוֹנוּגְלִיסֵט: וַיְהִי כַּאֲשֶׁר רָאֶהוּ
רֹאשֵׁי הַכֹּהֲנִים וְהַמְּשָׁרְתִים וַיִּצְעֲקוּ לֵאמֹר:

36. המקהלה

הַצֵּלְבִי! הַצֵּלְבִי!

37. רצ'יטיב

הַאוֹנוּגְלִיסֵט: וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם פִּילָטוֹס:
פִּילָטוֹס: קַחְהוּ אִתְּם וְהַצֵּלִיבְהוּ,
כִּי אֲנֹכִי לֹא מִצָּאתִי בוֹ אֲשָׁמָה.
הַאוֹנוּגְלִיסֵט: וַיַּעֲנוּ הַיְהוּדִים וַיֹּאמְרוּ:

32. Arie (Tenor)

**Erwäge, wie sein blutgefärbter Rücken
In allen Stücken dem Himmel gleiche geht!
Daran, nachdem die Wasserwogen
Von unsrer Sündflut sich verzogen,
Der allerschönste Regenbogen
Als Gottes Gnadenzeichen steht!**

33. Rezitativ (19, 2-3)

Evangelist: Und die Kriegsknechte flochten eine Krone von Dornen, und setzen sie auf sein Haupt, und legten ihm ein Purpurkleid an, und sprachen:

34. Chor (19, 4-6)

Sei begrüßet, lieber Judenkönig!

35. Rezitativ (19, 2-3)

Evangelist: Und gaben ihm Backenstrieche. Da ging Pilatus wieder heraus und sprach zu ihnen:

Pilatus: Sehet, ich führe ihn heraus zu euch, daß ihr erkennet, daß ich keine Schuld and ihm finde.

Evangelist: Also ging Jesus heraus, und trug eine Dornenkrone und Purpurkleid.

Und er sprach zu ihnen:

Pilatus: Sehet, welch ein Mensch!

Evangelist: Da ihn die Hohenpriester und die Diener sahen, schrieen sie und sprachen:

36. Chor (19, 6)

Kreuzige! Kreuzige!

37. Rezitativ (19, 6-7)

Evangelist: Pilatus sprach zu ihnen:

Pilatus: Nehmet ihr ihn hin und kreuziget ihn; denn ich finde keine Schuld an ihm!

Evangelist: Die Juden antworteten ihm:

38. המקהלה

תורה יש לנו, ועל פי תורתנו
חייב מיתה הוא,
כי עשה עצמו בן אלהים.

39. רצי'טיבי

האוונגליסט: ויהי כשמע פילטוס
את הדבר הזה, ויירא עוד, וישב ויבא
אל בית המשפט, ויאמר אל ישוע:
פילטוס: מאין אתה?
האוונגליסט: ולא השיבו
ישוע דבר.
פילטוס: אלי לא תדבר?
הלא ידעת כי יש
לאל ידי לצלך
ויש לאל ידי לשלך?
האוונגליסט: ויען ישוע לאמר:
ישוע: לא היתה לך רשות עלי,
לולא נתן לך מלמעלה;
לכן עון המסגיר אתי אליך
גדול מעונך.
האוונגליסט: אז יבקש
פילטוס לשלחו.

40. כוראל

מפלאך, בן אלהים,
אלינו באה החרות,
וצינוקך הוא כס הרחמים,
משם למאמינים תבוא הפדות.
לולא נטלת העבדות - לבטח
היינו אנו נדונים פה לעבדות של נצח.

41. רצי'טיבי

האוונגליסט: והיה נדים
קראו ויאמרו:

42. Chor (19, 12)

Lässt du diesen los, so bist du des Kaisers
Freund nicht, denn wer sich zum Könige
machtet, der ist wider den Kaiser.

43. Rezitativ (19, 13-15)

Evangelist: Da Pilatus das Wort hörte,
führte er Jesum heraus, und setzte sich auf
den Richtstuhl, an der Stätte, die da heißet
Hochpflaster, auf hebräisch aber: Gabbatha.
Es was aber der Rüsttag in Ostern, um de
sechste Stunde, und er spricht zu den Juden:
Pilatus: Sehet, das ist euer König!
Evangelist: Sie schrieen aber:

44. Chor (19, 15)

Weg, weg mit dem, kreuzige ihn!

45. Rezitativ (19, 15)

Evangelist: Spricht Pilatus zu ihnen:
Pilatus: Soll ich euren König kreuzigen?
Evangelist: Die Höhenpriester antworteten:

46. Chor (19, 15)

Wir haben keinen König denn den Kaiser.

47. Rezitativ (19, 16-17)

Evangelist: Da überantwortete er ihn,
das er gekreuziget würde. Sie nahmen aber
Jesum und führten ihn hin. Und er trug
sein Kreuz, und ging hinaus zur Stätte, die
da heißet: Schädelstätt, welche heißet auf
hebräisch Golgatha.

42. המקהלה

אם תשלח את זה אינך אהב לקיסר,
כי כל העשה עצמו מלך
מרד בקיסר הוא.

43. רצי'טיבי

האוונגליסט: ויהי כשמע פילטוס
את הדבר הזה, הוציא את ישוע וישב
על כסא המשפט במקום הנקרא
רצפה, וב לשונם גבתא.
והעת ערב פסח וכשעה
הששית ויאמר אל היהודים:
פילטוס: הנה מלכם.
האוונגליסט: והם זעקו:

44. המקהלה

טול, טול, צלב אתו!

45. רצי'טיבי

האוונגליסט: ויאמר אליהם פילטוס:
פילטוס: הצלב אצל את מלכם?
האוונגליסט: ויענו ראשי הכהנים:

46. המקהלה

אין לנו מלך כי אם קיסר!

47. רצי'טיבי

האוונגליסט: אז מסרו אליהם
להצלב ויקחו את ישוע ויוליכו.
וישא את צלבו,
ויצא אל המקום הנקרא
מקום הגלגלת,
וב לשונם גלגלתא.

52. Choral

In meines Herzens Grunde,
Dein Nam' und Kreuz allein
Funkelt allzeit und Stunde,
Drauf kann ich fröhlich sein.
Erschein' mir in dem Bilde
Zu Trost in meiner Not,
Wie du, Herr Christ, so milde,
Dich hast geblut't zu Tod.

53. Rezitativ (19, 23-24)

Evangelist: Die Kriegsknechte aber, da sie Jesum gekreuziget hatten, nahmen seine Kleider und machten vier Teile, einem jeglichen Kriegsknechte sein Teil, dazu auch den Rock. Der Rock aber war ungenähet, von oben an gewürket durch und durch. Da sprachen sie untereinander:

54. Chor (19, 24)

Lasset uns den nicht zerteilen,
sondern darum losen, wess er sein soll.

55. Rezitativ (19, 24-27)

Evangelist: Auf daß erfüllet würde dir Schrift, die da saget: "Sie haben meine Kleider unter sich geteilet, und haben über meinen Rock das Los geworfen". Solches taten die Kriegesknechte. Es stund aber bei dem Kreuze Jesu seine Mutter und seiner Mutter Schwester, Maria, Cleophas Weib, und Maria Magdalena. Da nun Jesus seine Mutter sahe und den Jünger dabei stehen den er lieb hatte, spricht er zu seiner Mutter:
Jesus: Weib! siehe, das ist dein Sohn!
Evangelist: Darnach spricht er zu dem Jünger:
Jesus: Siehe, das ist deine Mutter!

48. Arie (Bass) mit Chor

סולו: חלושׁוּ נַשְׁמוֹת נִדְכָּאוֹת,
צָאוּ מִסִּבְּל קְדוֹר הַמַּעְרוֹת!
מִקְהֵלָה: לָאֵן?
סולו: לִגְלָגְלָתָא!
הַנִּשְׁאָו עַל כַּנְפֵי אַמּוֹנָה וְאוֹצוֹ -
מִקְהֵלָה: לָאֵן?
סולו: אַל גְּבַעַת הַהַצְלָבָה.
מִשֶּׁם כָּל רוּחַתְכֶם עֲלֵתָהּ.

48. Arie (Bass) mit Chor

Solo: Eilt, ihr angefocht'nen Seelen,
geht aus euren Marterhöhlen, eilt...
Chor: Wohin?
Solo: ...nach Golgatha!
Nehmet an des Glaubens Flügel, flieht...
Chor: Wohin?
Solo: ...zum Kreuzes Hügel.
Eure Wohlfahrt blüht allda.

49. רצ'יטיב

הַאוּנוּגְלִיסִט: וַיִּצְלְבוּ אֹתוֹ
שָׁמָּה, וּשְׁנֵי אַנְשִׁים אַחֲרָיו עִמּוֹ,
מִזָּה אֶחָד וּמִזָּה אֶחָד, וַיִּשְׁוֶע בַּתְּנֶה.
וּפִילָטוֹס כָּתַב עַל לִוְחַ וַיִּשֶׂם
עַל הַצֶּלֶב, וְזֶה דְבַר כְּתוּבוֹ
"יֵשׁוּעַ הַנִּזְצָרִי מֶלֶךְ הַיְּהוּדִים".
וַיְהוּדִים רַבִּים קָרְאוּ אֶת הַכְּתוּב
הַזֶּה, כִּי הַמְּקוֹם אֲשֶׁר נִצְלַב שָׁם
יֵשׁוּעַ קָרוֹב אֶל הָעִיר וְהַכְּתוּב
כְּתוּב עֵבְרִית וַיּוֹנִית וְרוֹמִית.
וַיֹּאמְרוּ רְאשֵׁי כְּהֵנִי
הַיְּהוּדִים אֶל פִּילָטוֹס:

49. Rezitativ (19, 18-21)

Evangelist: Allda kreuzigten sie ihn,
und mit ihm zweien andere zu beiden
Seiten, Jesum aber mitten inne. Pilatus
aber schrieb eine Überschrift, und setzte
sie auf das Kreuz, und war geschrieben:
Jesus von Nazareth, der Juden König.
Diese Überschrift lasen viel Juden, denn
die Stätte war nahe bei der Stadt, da Jesus
gekreuziget ist. Und es war geschrieben
auf hebräische, griechische und lateinische
Sprache. Da sprachen die Hohenpriester
der Juden zu Pilato:

50. המקהלה

אַל נָא תִכְתֹּב "מֶלֶךְ הַיְּהוּדִים"
כִּי אִם: "אֲשֶׁר אָמַר:
'אֲנִי מֶלֶךְ הַיְּהוּדִים'!"

50. Chor (19, 21)

Schreibe nicht: der Juden König,
sondern daß er gesaget habe:
Ich bin der Juden König!

51. רצ'יטיב

הַאוּנוּגְלִיסִט: וַיַּעַן פִּילָטוֹס וַיֹּאמֶר:
פִּילָטוֹס: אֶת אֲשֶׁר כְּתַבְתָּ.
כְּתַבְתָּ.

51. Rezitativ (19, 22)

Evangelist: Pilatus antwortet:
Pilatus: Was ich geschrieben habe,
das habe ich geschrieben.

52. כוראל

במעמקי לבי הנסתרים
רק שמך והצלב
בכל עת ושעה נוצצים,
ובכך טמון אשר רב!
הופע נא ברוחי בדיוקן,
כנחום ביגוני שפה רב,
איך אתה, מושיעי המעדן,
על הצלב, עד מותך דמך זב.

53. רצי'טיבי

האוונגליסט: ויהי פאשר צלבו
אנשי הצבא את ישוע, ויקחו את
בגדיו ויחלקום לארבעה חלקים,
חלק לאיש, וגם את כתנתו. והכתנת
לא הייתה תפורת, כי אם מעשה
ארג מפיה ועד קצה. ויאמרו איש
אל אחיו:

54. המקהלה

אל נא נקרעה לקרעים,
כי נפיל עליה גורל: למי תהיה.

55. רצי'טיבי

האוונגליסט: לקיים דבר הכתוב
(תהילים כ"ב 19): "יחלקו
בגדי להם, ועל לבושי יפילו גורל"
ויעשו כן אנשי הצבא.
ועל יד צלב ישוע עמדו אמו ואחות
אמו, מרים אשת
קלופס ומרים המגדלית.
וירא ישוע את אמו ואת
תלמידו אשר אהב עמדים
אצלו ויאמר אל אמו:
ישוע: ראי, אישה הנה בנך.
האוונגליסט: ואחר אמר
אל תלמידו:
ישוע: ראה, הנה אמה.

56. Choral

Er nahm Alles wohl in Acht
In der letzten Stunde,
Seine Mutter noch bedacht,
Setzt ihr ein'n Vormunde.
O Mensch, mache Richtigkeit,
Gott und Menschen liebe,
Stirb darauf ohn' alles Leid,
Und dich nicht betrübe.

57. Rezitativ (19, 27-30)

Evangelist: Und von Stund' an nahm
sie der Jünger zu sich. Darnach,
als Jesus wußte, daß schon alles
vollbracht war, daß die Schrift
erfüllt würde, spricht er:
Jesus: Mich dürstet!
Evangelist: Da stund ein Gefäßevoll
Essigs. Sie füllten aber einen
Schwamm mit Essig und legten ihn um
einen Isopen und hielten es ihm dar
zum Munde. Da nun Jesus den Essig
genommen hatte, sprach er:
Jesus: Es ist vollbracht!

58. Arie (Alt)

Es ist vollbracht!
**O Trost für die gekränkten Seelen,
Die Trauernacht läßt mich
die letzte
Stunde zählen.
Der Held aus Juda siegt mit Macht
Und schließt den Kampf.
Es ist vollbracht!**

59. Rezitativ (19, 30)

Evangelist: Und neigte das
Haupt und verschied.

56. כוראל

על כל דבר נתן דעתו
בשעתו האחרונה,
ודאג עוד לאמו
ועזר לה מנה.
הו, בן אדם, רק צדק תעשה לכל,
את אלהים ובני אנוש תאהב -
ואז יבוא מותך בלי שתסבל
ובלי שבלבך תעצב.

57. רצי'טיבי

האוונגליסט: ומן השעה הזאת
אסף אתה התלמיד אל ביתו.
ויהי מאחרי כן, כאשר ידע ישוע
כי כבר נעשה הכל למען ימלא
הכתוב כלו, אמר:
ישוע: צמאתי!
האוונגליסט: ושם כלי
מלא חמץ ויטבלו
ספוג בחמץ,
וישימו על אזוב ויקריבו
אל פיו. ויקח ישוע את החמץ
ויאמר:
ישוע: תם ונשלם.

58. אריה (אלט)

תם ונשלם.
ואי נחום לנפש אבלה בקדור?
בליל אבלות דומם את שעותי
האחרונות אספר.
אישי יהודה גבור גבר באון
אל מול כלם
וכמנצח את הקרב סים.
הכל תם ונשלם.

59. רצי'טיבי

האוונגליסט: ונט את ראשו
ונצא רוחו.

63. Arie (Sopran)

Zerfließe, mein Herz,
In Fluten der Zähren,
Dem Höchsten zu Ehren.
Erzähle der Welt
Und dem Himmel die Not:
Dein Jesus ist tot!

64. Rezitativ (Joh. 19, 31-37)

Evangelist: Die Juden aber, dieweil es der Rüsttag war, daß nicht die Leichname am Kreuze blieben den Sabbat über (denn desselbigen Sabbats Tag war sehr groß), baten sie Pilatum, daß ihre Beine gebrochen und sie abgenommen würden. Da kamen die Kriegsknechte und brachen dem ersten die Beine, und dem andern, der mit ihm gekreuziget war. Als sie aber zu Jesu kamen, da sie sahen, daß er schon gestorben war, brachen sie ihm die Beine nicht; sondern der Kriegsknechte einer eröffnete seine Seite mit einem Speer, und alsobald ging Blut und Wasser heraus. Und der das gesehen hat, der hat es bezeuget, und sein Zeugnis ist wahr, und derselbige weiß, daß er die Wahrheit saget, auf daß ihr glaubet. Denn solches ist geschehen, auf daß die Schrift erfüllet würde: "Ihr sollet ihm kein Bein zerbrechen". Und abermal spricht eine andere Schrift: "Sie werden sehen, in welchen sie gestochen haben".

65. Choral

O hilf, Christe, Gottes Sohn,
Durch dein bittres Leiden,
Daß wir, dir stets untertan,
All' Untugend meiden.
Deinen Tod und sein Ursach'
Fruchtbarlich bedenken,
Dafür, wie wohl arm und schwach,
Dir Dankopfer schenken.

60. אריה וכוראל (בס עם המקהלה)
סולו: הרשה לי, מושיעי, לשאלך דבר:
הנה לצלב אתה פה מחבר,
ופיך הוא אשר אמר: "נשלם!"
האם חפשי אני עתה ממות עד עולם?
האם בגלל הסבל שסבלת ומותך?
אגיע למלכות שמים בזכותך?
הבאה ישועה למלוא עולם? היתכן?
מרב כאב נטל ממך דבר,
אך את ראשך הרפנת ותאמר
באלם: "כן".
כוראל: ישוע, אחרי אשר היית מת -
חייך חיי נצח, חיי עד.
בסוף דרכי אלי מותי אני צועד כעת,
הנחני בל אסטה ובל אמעד
מדרך הישר אליה, שכפרת על עוונותי!
אדון בו אאמין מאד!
לו רק יהי חלקי כחלקך, בעתותי
יותר לא אבקש לי עוד.

61. רצי'טיב

האוונגליסט: והנה נקרעה פרכת
ההיכל מלמעלה למטה
לשנים קרעים ותרעש הארץ
והסלעים התבקעו. והקברים
נפתחו ורבים מן הקדושים ישגי
אדמת עפר נעורו.

62. אריזו (טנור)

לבי, הנה תבל כלה, עולם ועולמים,
לכל סבלות ישוע שתפה,
וגם השמש בבגדי האבל התעטפה,
והפרכת נקרעה, והתבקעו סלעים,
הארץ רעשה והקברים נפתחו כמו לע,
בראותם את המשיח מת לגוע:
ואתה, לבי, מה תעשה עתה?

60. Arie (Bass) mit Chor

Solo: Mein teurer Heiland, laß dich fragen,
Da du nunmehr an's Kreuz geschlagen,
Und selbst gesaget: es is vollbracht!
Bin ich vom Sterben frei gemacht?
Kann ich durch deine Pein und Sterben
Das Himmelreich ererben?
Ist aller Welt Erlösung da?
Du kannst vor Schmerzen zwar nichts sagen,
Doch neigest du das Haupt und sprichst
Stillschweigend: Ja!
Choral: Jesu, der du warest tot,
Lebest nun ohn' Ende,
In der letzten Todesnot
Nirgend mich hinwende,
Als zu dir, der mich versühnt,
O mein trauer Herre!
Gib mir nur, was du verdient,
Mehr ich nicht begehre.

61. Rezitativ (Matt. 27, 51-52)

Evangelist: Und siehe da, der Vorhang im Tempel zerriß in zwei Stück, von oben and bis unten aus. Und die Erde erbebete, und die Felsen zerrissen. Und die Gräber taten sich auf, und stunden auf viele Leiber der Heiligen!

62. Arioso (Tenor)

Mein Herz! in dem die ganze Welt
Bei Jesu Leiden gleichfalls leidet,
Die Sonne sich in Trauer kleidet,
Der Vorhang reißt, der Fels zerfällt,
Die Erde bebt, die Gräber spalten,
Weil sie den Schöpfer sehn erkalten:
Was willst du deines Ortes tun?

66. אריה (סופרן)

המוג, לבי,
ביום דמעות נחשול,
לכבוד היום והנשא מכל.
בשר למלוא תבל
ולרקיע מרוות ודבר אמת,
כייכן ישוע מת!

64. רצ'יטיבי:

האוונגליטי: והיהודים אמרו:
"לא ילינו הפגרים על הצלב
ביום השבת, כי ערב שבת
היה וגדול יום השבת הוא
וישאלו מן פילטוס לשבר
את שוקיהם ולהוריד אתם.
ויבאו אנשי הצבא וישברו
את שוקי האחד ואת שוקי
השני הנצלבים עמו. ויבאו
אל ישוע ויראו והנה מת,
ולא שברו את שוקיו. ואחד
מאנשי הצבא דקרו בחנית
בצדו ויצא דם ומים. והראה
זאת העיד, ועדותו קמת, והוא
יודע כי אמת יגיד למען גם
אתם תאמינו. כי זאת היתה
לקיים את הכתוב [שמות י"ב 46]:
"ועצם לא תשברו בו".
ועוד כתוב [זכריה י"ב 10]
"והביטו אליי אל אשר דקרו".

65. כוראל

עזר-נא, בן האל, משיח,
בזכות מר' יסוריה הכבדים משאת,
כי תמיד לך נבטיח
שנרחק מכל דבר חטא;
כי דבר מותך וסבותיו
נזכר בחיל וברעדה,
על כן גם בדלות ועני רב
נעלה זבחי תודה.

66. Rezitativ (Joh. 19, 38-42)

Evangelist: Darnach bat Pilatus Joseph von Arimathia, der ein Jünger Jesu war (doch heimlich aus Furcht vor den Juden), daß er möchte abnehmen den Leichnam Jesu. Und Pilatus erlaubete es. Derowegen kam er und nahm den Leichnam Jesu herab. Es kam aber auch Nikodemus, der vormals in der Nacht zu Jesu kommen war, und brachte Myrrhen und Aloen untereinander, bei hundert Pfunden. Da nahmen sie den Leichnam Jesu, und bunden ihn in Leinentücher mit Spezereien, wie die Juden pflegen zu begraben. Es war aber an der Stätte da er gekreuziget ward ein Garten, und im Garten ein neu Grab, in welches niemand je geleet war. Daselbst hin legten sie Jesum, um des Rüsttags willen der Juden, dieweil das Grab nahe war.

67. Chor

**Ruht wohl, ihr heiligen Gebeine,
Die ich nun weiter nicht beweine,
Ruht wohl, und bringt auch mich zur Ruh'.
Das Grab, so euch bestimmt ist,
Und ferner keine Not umschließt,
Macht mir den Himmel auf
Und schließt die Hölle zu.**

68. Choral

**Ach Herr, laß dein lieb' Engelein,
Am letzten End die Seele mein
In Abrahams Schoß tragen;
Den Leib in sein'm Schlafkämmerlein
Gar sanft, ohn' ein'ge Qual und Pein,
Ruhn bis am Jüngsten Tage!
Aldann vom Tod erwecke mich,
Daß meine Augen sehen dich
In aller Freud', o Gottes Sohn,
Mein Heiland und Genadenthron!
Herr Jesu Christ, erhöre mich,
Ich will dich preisen ewiglich!**

66. רצ'יטיבי

האוונגליטי: ואחר בא יוסף
הרמתי, תלמיד ישוע בסתר מפני
היהודים, וישאל מאת פילטוס
כי יתנהו לשאת את גופת ישוע,
וינח לו פילטוס, ויבא וישא את
גופת ישוע. ויבא גם נקדימון,
אשר בא לפנים בלילה אל ישוע
ויבא תערבת מור ואלונה, כמאה
ליטרות. ויקחו את גופת ישוע
ויחתלוה בתכריכין עם הבשמים,
כמנהג היהודים. ובמקום אשר
נצלב היה גן, ובגן קבר חדש
שלא נטמן בו איש. שם שמו
את ישוע, כי ערב שבת היה
ליהודים והקבר קרוב.

67. המקהלה

תהא מנוחתך, עצמות הקדש, עזן ושלוח
לב אוסיף אני לדאבה.
נוחו עדנה, וגם אותי הביאו למנוחות,
וקבר זה, אשר לכם נועד,
ירחיק כל סבל וכאב לעד,
יפתח לי שערי שמים
וכל דלתות שאול תהינה נעולות.

68. כוראל

אדון עולם, תן-נא למלאכי שרת
בקץ ימי את נשמתי לשאת
אל חיק אבינו אברהם, הרף והעדין.
גופי על משכבו ינום,
בנחת, ומסבל לא ידע מאום,
יגוח שם עד יום הדין!
אז ממותי תעיר אותי,
עיני ישישו בראותי
בגיל אותך, את בן האלהים,
את מושיעי, על כס־הרחמים!
ישוע, האדון, הסכת,
כי אהלל רק אותך כל העת.

Johannes Passion

Avner Biron conductor

Daniel Johanssen tenor (Austria) Evangelist

Peter Harvey baritone (UK) Jesus

Revital Raviv soprano (Israel)

Avital Dery mezzo-soprano (Israel)

Zürcher Sing-Akademie (Switzerland)

Musical director: **Tim Brown**

Alice Borciani soprano (Italy) maid

Benedikt Kristjánsson tenor (Iceland) servant

Jonathan Sells baritone (UK) Pilate

Hans Frauchinger bass (Switzerland) Peter

.....
● **Johann Sebastian Bach** (1685-1750)

Johannes-Passion, BWV 245

About 2 hours w. intermission (15 min.)
between the two parts

SEASON
30
2013
2014

Tel Aviv / Tel Aviv Museum of Art

Friday, March 14 2014 at 13:00

Saturday, March 15 2014 at 20:00

Sunday, March 16 2014 at 20:30

Karmiel / Performing Arts Center

Monday, March 17 2014 at 20:30

Jerusalem / Henry Crown Hall

Tuesday, March 18 2014 at 20:00

Program notes: Benny Hendel **Design:** Hagit Maimon

The Israel Camerata Jerusalem

Music Director and Founder: **Avner Biron**

Advisor: **Josef Bardanashvili**

The musicians

*principal player **assistant principal

1st Violin

Matan Dagan*
Natasha Sher*
Carmela Leiman**
Michael Boyaner
Pavel Galaganov
Sophia Kirsanova
Roman Yusupov

2nd Violin

Étienne Meneri*
Eduard Reznik*
Michael Kontsevich
Zina Levin
Keren Shoshani

Viola

Michael Plaskov*
Doron Alperin
Boris Rimmer
Andrei Shapelnikov

Cello

Yefim Eisenstadt*
Marina Katz*
Zvi Orleansky*
Alexander Sinelnikov**

Bass

Dmitri Rozenzweig*
Genadi Litvin

Flute

Esti Rofé*

Oboe
Muki Zohar*
Ori Meiraz

Bassoon

Mauricio Paez*
Kristijonas Grigas

French Horn
Alon Reuven*

Honorary fellow violonist: Arik Kobiliansky

Guest Musicians: Michael Meltzer, Avner Geiger, flute; Iris Globerson-Hirsch, organ;
Tal Arbel, Viola da Gamba; David Shemer, Harpsichord

Board of Directors and Members of Association

*Member of the board

Prof. Ruth Arnon*, Chairman
Jacob Aizner*
Dr. Hanan Alon
Shimshon Arad

Prof. Avi Ben Basat*
Prof. Shlomo Biderman
Prof. Shmuel Cabilly
Robert Drake

Izaak Elron*
Prof. Menachem Fisch*
Prof. Benny Geiger*
Yair Green*

Prof. Moshe Hadani*
Prof. Uri Karshon
Raanan Kop, CPA
Nissim Levy

Yair Mendels
Amnon Nadav
Dov Shafir
Baruch Shalev*
Ilan de Vries

Administration

General Manager: Ben-Zion Shira
Administrative Manager: Michael Kontsevich
Producer and Librarian: Moran Magen

Marketing Manager: Tamar Umansky
Sales: Dagan Feder
Stage Manager: Valery Aksyonov

Legal Advisor: Adv. Ami Folman
Accountant: Sarit Yitshaki

Office: 13 HaHagana St. (HaGiv'a HaTsarfatit) Jerusalem | Tel: +972-2-5020503 Fax: +972-2-5020504
Internet: www.jcamerata.com | Email: info@jcamerata.com

The Orchestra is supported by: The Ministry of Culture and Sport | The Municipality of Jerusalem
The Marc Rich Foundation | and by the generous support of various donors.

SEASON
30
2013
2014

THE ISRAEL CAMERATA JERUSALEM
MUSIC DIRECTOR: AVNER BIRON

JOHANNES-PASSION